

03 Question de Gaby Colebunders à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "Le faible contrôle des entreprises où se produisent trop d'accidents de travail" (55036069C)

03 Vraag van Gaby Colebunders aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De zwakke controle op bedrijven met te veel arbeidsongevallen" (55036069C)

03.01 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

Eind 2022 lanceerde het Rekenhof een bijzonder scherp rapport over de manier waarop Fedris haar taken rond arbeidsongevallen aanpakt. Vooral het 'stelsel van verzwaard risico' lag onder vuur. Dat stelsel selecteert de bedrijven met de meeste ongevallen en beboet hen.

Het Rekenhof schreef er het volgende over: "Het aantal geselecteerde ondernemingen blijft – zelfs als de norm van 200 wordt bereikt - uiterst beperkt in vergelijking met het totaal aantal ondernemingen met tewerkstelling in België (minder dan 0,1 %). Maar 89 op de ongeveer 228.000 ondernemingen met tewerkstelling (0,04 %) betaalt effectief een preventiecontributie. Het valt daarom te betwijfelen of de jaarlijkse selectie van een dergelijk klein aantal ondernemingen bijdraagt aan het verminderen van het aantal arbeidsongevallen."

Mijn vragen zijn de volgende:

- Hoeveel bedrijven zijn er in 2022 geselecteerd?*
- Hoeveel bedrijven hebben effectief de preventiecontributie betaald? Dat is belangrijk, zegt het Rekenhof, want "wanneer ondernemingen niet betalen leidt het stelsel van het verzwaard risico niet tot meer preventie". Is dat aantal toegenomen?*
- Welke verbeteringen kondigde de minister aan? Zijn deze allemaal effectief doorgevoerd?*
- Telden de uitzendkrachten, havenarbeiders en gedetacheerde werknemers mee in de berekeningen voor 2022?*

03.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Colebunders, ten eerste, in 2022 voldeden 230 bedrijven aan de criteria van verzwaarde risico's en konden zij allemaal worden geselecteerd voor het verschuldigd zijn van de forfaitaire bijdrage.

Ten tweede, het aantal ondernemingen uit de selectie van 2022 dat de

03.01 **Gaby Colebunders** (PVDA-PTB): *Le rapport de la Cour des comptes sur les accidents de travail a révélé que le système dit des risques aggravés contribue peu à la diminution du nombre d'accidents de travail.*

En 2022, combien d'entreprises ont-elles été sélectionnées et combien ont-elles payé la contribution de prévention? De quelles catégories de travailleurs a-t-on tenu compte dans ces calculs? Quelles améliorations annoncées par le ministre ont-elles effectivement été mises en œuvre?

03.02 **Frank Vandenbroucke**, ministre: En 2022, 230 entreprises répondaient aux critères du risque aggravé et elles ont été sélectionnées aux fins du paiement de la contribution forfaitaire. Une

forfaitaire preventiecontributie heeft betaald, is nu nog niet gekend. De verzekeringsondernemingen zullen die informatie pas eind mei meedelen. De verzekeringsondernemingen moeten immers de lijst van werkgevers doorgeven die op 1 april van het eropvolgende jaar de forfaitaire bijdrage niet betaald hebben. Aan die lijst dienen daarnaast de werkgevers te worden toegevoegd die bezwaar hadden ingediend en waarvoor de beslissing inzake dat bezwaar werd genomen na 1 april, indien zij niet hebben betaald binnen de dertig dagen na kennisgeving van die beslissing. De laatste bezwaren werden op 17 april door het beheerscomité voor de arbeidsongevallen van Fedris onderzocht en de beslissingen omtrent de bezwaren werden onmiddellijk daarna verzonden. Daardoor zal de definitieve lijst pas eind mei kunnen worden opgesteld. Ik breng ook even in herinnering dat sinds 2022 de bezwaren waarbij de onderneming inroept dat de bijdrage ten onrechte is, gelet op de preventie-inspanningen die zij levert, worden gecontroleerd door de inspectie Toezicht op het Welzijn op het Werk van de FOD WASO, die dus eigenlijk bekijkt of het argument al dan niet terecht is.

Daar staat tegenover dat ik u informatie kan verstrekken omtrent de terugvordering van de forfaitaire preventiecontributie door Fedris ten voordele van de preventie-instituten die op verzoek van de sectorale paritaire comités zijn aangewezen om die ondernemingen met een verzaamd risico op te volgen. Sinds de selectie in 2022 hebben de paritaire comités 124 en 126 immers aan het beheerscomité voor de arbeidsongevallen van Fedris gevraagd om respectievelijk Constructiv en Woodwise aan te duiden om die ondernemingen in hun sector op te volgen. Indien een preventie-instituut werd aangesteld, dan bepaalt de wet van 10 april 1971 dat Fedris de forfaitaire preventiecontributie int en aan de betrokken preventie-instituten doorstuurt. Vervolgens zal dat instituut een preventieplan opstellen voor de betrokken ondernemingen. In 2022 ging het om 84 ondernemingen, waarvan 62 hun forfaitaire preventiecontributie daadwerkelijk betaalden, 10 een bezwaar indienden, waarna 7 daarvan uiteindelijk van de lijst werden geschrapt. Vijf ondernemingen hadden op 1 april 2023 de door hen verschuldigde bijdrage nog niet betaald. Op 18 april had 73,81 % van de werkgevers betaald en hadden de preventie-instituten al de nodige contacten gelegd voor het opstellen en uitvoeren van de voorziene preventieplannen.

Mede naar aanleiding van het auditverslag van het Rekenhof over de preventieopdracht van Fedris inzake arbeidsongevallen bij ondernemingen, heb ik op 3 mei 2022 bij de presentatie van dat verslag aan de Kamer aangekondigd dat ik mij zou inzetten voor het vinden van oplossingen. De uiteindelijke doelstelling is natuurlijk om het aantal arbeidsongevallen sterk te doen dalen.

Samen met minister Dermagne, belast met preventie en toezicht op de naleving van de in ondernemingen toegepaste maatregelen, zet ik mij in voor een globale aanpak om aan de belangrijkste opmerkingen van het Rekenhof tegemoet te komen. Fedris en de FOD Werkgelegenheid versterken elkaar bij het uitvoeren van dat preventiebeleid en het stelsel van verzaarde risico's vormt een uitgelezen instrument dat zou kunnen bijdragen aan het uitbreiden en versterken van het preventiebeleid.

Voorgaande pistes zullen betrekking hebben op het stelsel van verzaarde risico's om het aantal betrokken werkgevers verder te verhogen. Ook wordt gestreefd naar een inning van 100 % van de forfaitaire contributie. Daartoe wordt de mogelijkheid onderzocht om de

liste définitive d'entreprises qui ont payé la contribution de prévention forfaitaire ne pourra être établie que d'ici la fin mai.

Je puis toutefois fournir des informations sur le recouvrement de la contribution par Fedris au bénéfice des instituts de prévention qui assurent le suivi des entreprises présentant un risque aggravé. En 2022, il s'agissait de 84 entreprises, dont 62 ont payé leur contribution et 10 ont introduit une réclamation, après quoi 7 d'entre elles ont été rayées de la liste. Au 1er avril 2023, 5 entreprises n'avait pas encore payé la contribution due.

Le ministre Dermagne et moi-même travaillons à l'élaboration d'une approche globale pour répondre aux principales remarques de la Cour des comptes. Le régime du risque aggravé constitue un instrument idéal pour étendre et renforcer la politique de prévention. Notre objectif est d'augmenter le nombre d'employeurs concernés. Nous visons un taux de perception de 100 % de la contribution forfaitaire. Le contrôle de la mise en œuvre correcte des plans d'action sera renforcé. Le projet de modification du Code pénal social prévoit des sanctions pour les entreprises qui ne mettraient pas dûment en œuvre le plan d'action convenu.

Les campagnes de sensibilisation seront plus ciblées. Elles ont également un impact positif sur les employeurs qui ne sont pas soumis au régime du risque aggravé mais dont les statistiques sont préoccupantes. Par ailleurs, l'évaluation du système dans son ensemble pourrait être améliorée, notamment en utilisant mieux les informations disponibles. Nous souhaitons que la note conceptuelle concernant les mesures d'amélioration de la politique de prévention soit finalisée pour fin mai. Elle sera alors soumise pour discussion aux partenaires sociaux au sein des comités de gestion et des organes consultatifs concernés.

inning door Fedris in alle gevallen te veralgemenen. Voorts stellen wij voor om de ratio verhouding tot de totale private sector te verlagen, zodat meer ondernemingen zouden vallen onder de omschrijving van verzwaard risico.

Daarnaast willen wij de preventieve maatregelen nauwgezet opvolgen en de controle op de correcte uitvoering van de actieplannen aanscherpen. In het ontwerp tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek zal trouwens een sanctionering worden bepaald voor ondernemingen die geen ernstige uitvoering geven aan het afgesproken actieplan.

Voorts wil ik nog even in herinnering brengen dat sinds 2021 een selectie van 20 wanbetalers, die dus niet de forfaitaire bijdrage hebben betaald, door de inspectie TWW van de FOD WASO worden onderworpen aan een versterkte controle, waarbij alle aspecten van de wetgeving op de veiligheid en het welzijn op het werk intensief worden gecontroleerd.

Er wordt tevens gestreefd naar een verbetering van de bewustmakingscampagnes. Het positieve effect dat een dergelijke campagne kan hebben op werkgevers die niet vallen binnen het systeem van verzwaarde risico's, maar die desalniettemin zorgwekkende statistieken hebben, mag niet worden onderschat. Daarnaast is de evaluatie van het systeem in het algemeen, maar ook die van de actieplannen die door de preventiediensten van de verzekeraars of door preventie-instituten worden uitgevoerd, voor verbetering vatbaar. Er is veel informatie beschikbaar die nuttig zou kunnen zijn voor alle betrokken partijen, bijvoorbeeld externe preventiediensten, maar die momenteel nog onvoldoende wordt gebruikt.

De conceptnota met de eerste mogelijke maatregelen ter verbetering van het preventiebeleid proberen we voor eind mei te finaliseren. De desbetreffende nota zal vervolgens door mijzelf en mijn collega's, met name minister Dermagne, ter bespreking worden voorgelegd aan de sociale partners in de betrokken beheerscomités en adviesorganen.

Wat de uitzendkrachten betreft is uit een analyse van Fedris en de RSZ gebleken dat de DmfA zodanig moet worden aangepast dat de uitzendkantoren informatie verstrekken over de indienende ondernemingen. Die informatie is nodig om de arbeidsongevallen van de uitzendkrachten mee in rekening te brengen van de werknemers van de inlenende onderneming bij de berekening van de risico-indexen van deze onderneming. De RSZ heeft de nodige IT-ontwikkelingen afgerond voor het eerste kwartaal van 2023. De aangepaste DmfA is effectief beschikbaar vanaf 1 april 2023. Aangezien het verzwaard risico wordt berekend op basis van een referentieperiode van drie kalenderjaren, zullen de gegevens betreffende arbeidsongevallen van uitzendkrachten voor het eerst worden geïntegreerd vanaf de selectie van 2024 voor de referentieperiode 2021-2023.

Wat de havenarbeiders betreft die geregistreerd zijn in de pools die recht geven op specifieke sociale zekerheid voor zeevarenden, impliceert de organisatie van hun arbeidsverhoudingen een complexe analyse. De desbetreffende analyse is noodzakelijk omdat moet worden onderzocht waar de relevante informatie is opgeslagen, hoe de authentieke bronnen kunnen worden verzameld en welke IT-ontwikkelingen daarvoor nodig zijn. Die analyse kon in dit stadium nog niet worden uitgevoerd.

L'analyse effectuée par Fedris et l'ONSS montre que la Déclaration multifonctionnelle/Multifunctionele Aangifte (DmfA) doit être adaptée pour les bureaux d'intérim. Les informations dont ils disposent sont nécessaires pour pouvoir tenir compte des intérimaires dans le calcul de l'indice de risque d'une entreprise. L'ONSS a terminé les développements IT nécessaires et la DmfA adaptée est disponible depuis le 1er avril 2023. L'analyse concernant les ouvriers portuaires enregistrés auprès des pools qui confèrent le droit à la sécurité sociale pour les marins, n'a pas encore pu être réalisée parce qu'elle est très complexe. Étant donné que les travailleurs détachés depuis d'autres pays continuent à dépendre du système de sécurité sociale de leur pays d'origine, ils ne peuvent pas être comptabilisés dans l'indice de risque.

Gedetacheerde werknemers blijven krachtens EU-verordening 883/2004 aangesloten bij het socialezekerheidsstelsel van hun land van herkomst. Eventuele arbeidsongevallen van die werknemers worden in België niet aangegeven en kunnen dus niet worden opgenomen in de risico-index van de onderneming in België waar zij hun opdrachten uitvoeren.

03.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord dat heel veel cijfers bevat. Ik ben daar heel blij mee, maar wanneer mag ik u contacteren voor de definitieve cijfers van eind mei?

03.04 Minister Frank Vandenbroucke: Ik stel voor dat u dat aan mijn kabinet vraagt en dat u mij daarna die vraag stelt, zodat we een goed debat kunnen hebben. Ik durf nu niet te zeggen wanneer die cijfers er zullen zijn.

03.05 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Zodra die cijfers er zijn, zouden wij die graag hebben. Het lijkt mij heel belangrijk om dat verder op te volgen.

Voor de rest zijn er nog veel uitdagingen. Ik zie dat er heel veel op de planning staat. Nu moet het nog uitgevoerd worden. Ik ben dus benieuwd wat hieruit zal komen. Wij zullen dit verder opvolgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03.03 Gaby Colebunders (PVDA-PTB): Quand puis-je à nouveau prendre contact avec le ministre pour obtenir les chiffres définitifs de fin mai?

03.04 Frank Vandenbroucke, ministre: Mon cabinet pourra répondre à cette question.